
Mødedokument

B10-0142/2024

21.10.2024

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Kommissionens redegørelse

jf. forretningsordenens artikel 136, stk. 2

om situationen i Aserbajdsjan, om krænkelse af menneskerettighederne og af folkeretten og forbindelserne med Armenien
(2024/2890(RSP))

**Șerban-Dimitrie Sturdza, Sebastian Tynkkynen, Aurelijus Veryga,
Claudiu-Richard Târziu, Assita Kanko**
for ECR-Gruppen

Europa-Parlamentets beslutning om situationen i Aserbajdsjan, om krænkelse af menneskerettighederne og af folkeretten og forbindelserne med Armenien (2024/2890(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention af 1950, der blev ratificeret af Aserbajdsjan i 2002,
- der henviser til FN-pagten,
- der henviser til Genèvekonventionerne fra 1949,
- der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder fra 1966,
- der henviser til det fælles møde på højt plan mellem EU og USA og Armenien den 5. april 2024 for at styrke Armeniens modstandsdygtighed,
- der henviser til sine tidligere beslutninger om Armenien og Aserbajdsjan,
- der henviser til den omfattende og udvidede partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side¹, som trådte fuldt ud i kraft den 1. marts 2021,
- der henviser til Rådets og Kommissionens afgørelse 99/614/EF, EKSF, Euratom af 31. maj 1999 om indgåelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Aserbajdsjan på den anden side² (partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Aserbajdsjan), som har været i kraft siden 1999,
- der henviser til iværksættelsen af EU-missionen i Armenien den 20. februar 2023,
- der henviser til Haagkonventionen af 1954 om beskyttelse af kulturgjenstande i tilfælde af væbnet konflikt, som både Armenien og Aserbajdsjan er parter i,
- der henviser til erklæringen af 24. august 2024 på vegne af EU fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om den seneste udvikling efter valget,
- der henviser til erklæringen om foreløbige resultater og konklusioner fra den internationale valgobservationsmission under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) om det tidlige parlamentsvalg den 1. september 2024 i

---

¹ EUT L 23, 26.1.2018, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2018/104/oj.

² EUT L 246, 17.9.1999, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/614/oj>.

Aserbajdsjan,

- der henviser til erklæringen af 3. september 2024 fra talsmanden for Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om det tidlige parlamentsvalg i Aserbajdsjan,
  - der henviser til erklæringen af 29. maj 2024 fra EU-Udenrigstjenestens talsmand om menneskerettighedssituationen i Aserbajdsjan,
  - der henviser til aftalememorandummet om et strategisk partnerskab mellem EU og Aserbajdsjan inden for energi, der undertegnedes 18. juli 2022,
  - der henviser til indekset for Det Østlige Partnerskab 2023,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 136, stk. 2,
- A. der henviser til, at Aserbajdsjan udviser alvorlige mangler på området for grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ytrings- og forsamlingsfrihed og mediefrihed, og undertrykker politiske aktivister, journalister og civilsamfundet, hvilket alt sammen bringer Aserbajdsjan længere væk fra demokratiske normer og internationale menneskerettighedsstandarder; der henviser til, at korruption og manglende uafhængighed i retsvæsenet yderligere undergraver landets regeringsførelse, mens statslige myndigheder fortsat undertrykker modstandere og forfølger kritikere; der henviser til, at Aserbajdsjan på trods af internationale aftaler og opfordringer til reformer, herunder fra Europa-Parlamentet, har gjort få eller ingen fremskridt med hensyn til at forbedre menneskerettighedssituationen i landet;
- B. der henviser til, at journalister, menneskerettighedsforkæmpere og aktivister er blevet fængslet i landet, at omkring 30 fremtrædende personer sidder bag tremmer på grund af politisk motiverede anklager, at der er rapporteret om en voldsom stigning i antallet af vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser – tallet er tredoblet i takt med at Aserbajdsjan forsøger at bringe oppositionen til tavshed forud for FN's kommende klimakonference i 2024 (COP29) i Baku – og at der er påstande om tortur og overfald; der henviser til, at fremtrædende civilsamfundsorganisationer har opfordret EU og internationale ledere til at presse Aserbajdsjan til at forbedre sin menneskerettighedssituation under COP29 og indtrængende har opfordret til løsladelse af politiske fanger og til at sætte en stopper for vilkårlige retsforfølgelser;
- C. der henviser til, at der ifølge det amerikanske udenrigsministeriums rapport om menneskerettighedssituationen i Aserbajdsjan fra 2023 var troværdige påstande om, at den aserbajdsjanske regering "brugte vold eller trusler om vold mod enkeltpersoner i andre lande som politisk motiverede repressalier"; der henviser til, at den aserbajdsjanske regering ifølge denne rapport "har indskrænket ytringsfriheden og mediernes uafhængighed", og "at der var forlydender om, at systemkritikere og journalister, der boede uden for landet, blev udsat for digital chikane og intimidering af familiemedlemmer, der var forblevet i Aserbajdsjan";
- D. der henviser til, at det tidlige parlamentsvalg, der blev afholdt i Aserbajdsjan den 1. september 2024, foregik i, hvad den OSCE's internationale valgobservationsmission beskrev som "et restriktivt politisk og retligt miljø, der ikke muliggjorde reel pluralisme og resulterede i et valg uden konkurrence";

- E. der henviser til, at det i september 2024 var fire år siden den anden Nagorno-Karabakh-krig brød ud og et år siden Aserbajdsjan med vold genvandt kontrollen over Nagorno-Karabakh, som er en del af landets internationalt anerkendte territorium; der henviser til, at alle statslige institutioner i den såkaldte "Republikken Nagorno-Karabakh" blev opløst pr. 1. januar 2024; der henviser til, at disse begivenheder, som fandt sted efter Aserbajdsjans blokade af Latjin-korridoren, resulterede i masseudvandring af næsten hele den armenske befolkning fra Nagorno-Karabakh; der henviser til, at resultatet er, at den armenske befolkning, som i århundreder har boet i Nagorno-Karabakh, er blevet næsten fuldstændig etnisk udrenset;
- F. der henviser til, at Nagorno-Karabakh-konflikten i mere end tre årtier har haft titusindvis af ofre, indebåret enorme ødelæggelser, herunder af kulturel, religiøs og historisk arv, og medført fordrivelse af hundredtusindvis af mennesker på begge sider; der henviser til, at der er rejst seks mellemstatslige sager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mellem Armenien og Aserbajdsjan i forbindelse med Nagorno-Karabakh-regionen, hvor begge lande står anklaget for at have krænket menneskerettighedskonventionerne; der henviser til, at Aserbajdsjan gentagne gange er blevet anklaget for etnisk udrensning, navnlig i Nagorno-Karabakh-regionen, hvorfra det menes, at over 100 000 etniske armeniere er blevet fordrevet;
- G. der henviser til, at tre årtiers diplomatiske og fredsopbyggende bestræbelser fra OSCE, EU og andre internationale aktører ikke har formået at skabe en fredelig løsning på konflikten og dermed afskrække Aserbajdsjan fra at anvende militær magt;
- H. der henviser til, at den aserbajdsjanske regering ifølge det amerikanske udenrigsministeriums rapport om menneskerettighedssituationen i Aserbajdsjan fra 2023 "ikke tog troværdige skridt til at straffe størstedelen af de embedsmænd, der angiveligt begik menneskerettighedskrænkelser"; der henviser til, at rapporten også fastslår, at "der ikke blev rapporteret om fremskridt i regeringens undersøgelser af påståede overgreb begået af aserbajdsjanske væbnede styrker og enkeltpersoner under fjendtlighederne i 2020 og 2022";
- I. der henviser til, at det er nødvendigt at sikre en forbindelse mellem Europa og Asien, som ikke løber gennem russisk territorium; der henviser til, at Sydkaukasus er i en strategisk position med hensyn til at fremme forbindelserne mellem Europa og Asien, hvilket er særlig vigtigt for EU's energikapacitet og for handelen med Centralasien;
- J. der henviser til, at Armenien allerede har formået at svække sine forbindelser med Rusland på sikkerhedsområdet, da landets deltagelse i den russiskledede Kollektive Sikkerhedstraktats Organisation er blevet sat i bero, selv om det forbliver medlem af Den Eurasiske Økonomiske Union;
- K. der henviser til, at det ottende møde mellem Armeniens og Aserbajdsjans grænsekommissioner, der blev afholdt den 19. april 2024, blev afsluttet med indgåelse af en foreløbig aftale om grænsedragningen i fire grænseafsnit;
- L. der henviser til, at fredsforhandlingerne mellem Armenien og Aserbajdsjan synes at være gået i stå, og at det er usandsynligt, at der vil blive indgået og undertegnet en aftale inden COP29; der henviser til, at en fredsaftale bør bidrage til den langsigtede stabilitet i de bilaterale forbindelser og i regionen som helhed; der henviser til, at dette mål kun

kan opnås, hvis Armeniens og Aserbajdsjans myndigheder kan garantere fredelig sameksistens og respekt for mindretsrettigheder;

- M. der henviser til, at Aserbajdsjan er en stor olie- og naturgasproducent, navnlig fra oliefeltet Azeri-Chirag-Gunashli og Shah Deniz-gasfeltet i Det Kaspiske Hav, og at landet primært anvender Baku-Tbilisi-Ceyhan-rørledningen til at eksportere kulbrinter til Europa uden om Rusland og tilbyde EU en alternativ energikilde, som er værdifuld i dette geopolitiske klima; der henviser til, at Aserbajdsjans økonomi er stærkt afhængig af olie- og gasindtægter, som udgør mere end 90 % af landets eksportindtægter og tegner sig for en betydelig del af statsbudgettet;
- N. der henviser til, at gaskontrakter mellem Gazprom og SOCAR om levering af en milliard kubikmeter gas fra Rusland til Aserbajdsjan mellem november 2022 og marts 2023 har givet anledning til betydelig bekymring over genudførslen af russisk gas til det europæiske marked, navnlig i lyset af det aftalememorandum, der er undertegnet af den aserbajdsjanske præsident Ilham Aliyev og Kommissionens formand, Ursula von der Leyen; der henviser til, at EU sigter mod at mindske Europas afhængighed af russisk gas, men at denne aftale kan ses som en underminering af dette mål, da russisk gas stadig vil strømme ind i Aserbajdsjan og dermed potentielt frigøre aserbajdsjansk gas til øget genudførsel til EU; der henviser til, at der er betydelige udfordringer for de europæiske bestræbelser på at erstatte russisk gas, der leveres via Ukraine, med aserbajdsjansk gas inden udgangen af 2024, og selv om Ukraine, EU og Aserbajdsjan støtter injektionen af aserbajdsjansk gas i russiske rørledninger, har Aserbajdsjan ikke nødvendigvis tilstrækkelige gasforsyninger til at udfylde tomrummet; der henviser til, at den transanatolske naturgasrørledning i denne forbindelse kan udgøre en alternativ rute til at sikre tilstrækkelig forsyning, men at der er behov for ny infrastruktur for at øge gastransmissionskapaciteten i sammenkoblingerne med EU, navnlig gennem Bulgarien og Rumænien på den ene side og den transadriatiske rørledning på den anden side, med henblik på at sikre en mere effektiv og sikker gasstrøm til det europæiske marked;
1. udtrykker bekymring over menneskerettighedssituationen i Aserbajdsjan; opfordrer indtrængende Aserbajdsjan til at opfylde sine forpligtelser i henhold til sin egen forfatning og i henhold til internationale aftaler til at beskytte de grundlæggende frihedsrettigheder og respektere dets borgeres menneskelige værdighed og til at ophøre med at anvende strafferetlig forfølgning som et redskab til at undertrykke regeringskritikere og medlemmer af civilsamfundet;
  2. opfordrer Aserbajdsjan til at frafalde alle anklager mod Gubad Ibadoghlu, Ilhamiz Guliyev og alle andre personer, der er fængslet for at udøve deres grundlæggende rettigheder, løslade dem og sikre et frit rum for uafhængig journalistik og ytringsfrihed uden restriktioner; opfordrer Aserbajdsjan til at give dr. Ibadoghlu mulighed for uden hindringer at rejse til udlandet og til et land efter eget valg, til at blive genforenet med sin familie og modtage den lægebehandling, han har akut behov for;
  3. opfordrer Kommissionen, FN-mekanismer og andre internationale aktører til at intensivere deres bestræbelser på at fremme menneskerettigheder og demokratisk regeringsførelse i Aserbajdsjan forud for COP29;
  4. understreger, at COP29 kan være en lejlighed for Aserbajdsjan til at bekræfte sit

oprigtige engagement i landets forpligtelser i henhold til folkeretten i stedet for at bruge konferencen til at tilsløre sin menneskerettighedssituation og samtidig fortsætte undertrykkende praksis;

5. opfordrer Kommissionen til at arbejde tæt sammen med FN om hurtigst muligt at udarbejde en omfattende plan for undersøgelse og afklaring af, hvad der er sket med det armenske militærpersonale, herunder kvinder, og de otte ubevæbnede armenske krigsfanger, der blev dræbt eller meldt savnet i forbindelse med konflikten i Nagorno-Karabakh, og til at gennemføre upartiske undersøgelser på stedet, lette informationsudvekslingen, sikre uhindret adgang til detentionscentre for internationale observatører fra Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig eller Vanærende Behandling eller Straf – da sådanne observatører tidligere er blevet nægtet adgang – og til at oprette en central database til sporing af og løsning af sager om forsvundne personer, samtidig med at der ydes den nødvendige støtte og afsættes de nødvendige ressourcer til de berørte familier;
6. kræver, at Aserbajdsjan løslader de 23 armenske gidsler, der stadig tilbageholdes i Baku, herunder de tidligere ledere af Nagorno-Karabakh;
7. gentager sin fordømmelse af det aserbajdsjanske militærs indtrængen på Armeniens internationalt anerkendte territorium i de seneste år; udtrykker sin medfølelse med de armeniere i Nagorno-Karabakh, som var nødt til at flygte fra landområder, som har tilhørt deres forfædre, og opfordrer myndighederne i Baku til at garantere en sikker tilbagevenden for disse armeniere til Nagorno-Karabakh og til at værne om deres ret til at dyrke deres kultur og traditioner; glæder sig over alle bestræbelser fra Armeniens regerings side på at give husly og yde bistand til de fordrevne armeniere;
8. udtrykker dyb bekymring over bevarelsen af den kulturelle, religiøse og historiske arv i Nagorno-Karabakh; opfordrer indtrængende Aserbajdsjan til at afstå fra yderligere forsøg på at ødelægge, forsømme eller ændre den kulturelle, religiøse eller historiske arv og dens oprindelse i regionen; kræver beskyttelse af den armenske kulturelle, historiske og religiøse arv i Nagorno-Karabakh i overensstemmelse med UNESCO's standarder og Aserbajdsjans internationale forpligtelser; insisterer på, at Aserbajdsjan tillader en UNESCO-mission til Nagorno-Karabakh og giver den den nødvendige adgang til kulturarven;
9. fordømmer på det kraftigste Ruslands tiltagende hybride forsøg på at destabilisere den politiske situation i Armenien og i regionen; er bekymret over, at EU-missionen i Armenien regelmæssigt er mål for russiske desinformationsforsøg og -kampagner;
10. gentager EU's engagement i fred, stabilitet og velstand i Kaukasus-regionen; understreger sin utvetydige støtte til Armeniens og Aserbajdsjans suverænitets, territoriale integritet og politiske uafhængighed; udtrykker støtte til normaliseringen af forbindelserne mellem Armenien og Aserbajdsjan med det formål at opnå varig fred; opfordrer begge lande til fortsat at gøre fremskridt med hensyn til at færdiggøre og undertegne en fredsaftale så hurtigt som muligt;
11. mener, at en ægte dialog mellem Aserbajdsjan og Armenien er den eneste bæredygtige vej frem, og opfordrer EU og dets medlemsstater til at støtte sådanne bestræbelser, som skal omfatte gensidig anerkendelse af territorial integritet, garantier for Nagorno-

Karabakhs armenske befolknings rettigheder og sikkerhed og løsladelse af de resterende fanger, herunder de tidligere ledere af Nagorno-Karabakh, og en afslutning på pseudoretssagerne mod dem;

12. understreger, at EU's engagement i regionen bør være praktisk og resultatorienteret i modsætning til den rolle, som spilles af Rusland, der i årtier har givet næring til konflikten og brugt den til egen politisk vinding; glæder sig over, at Armenien har fastfrosset sin deltagelse i Den Kollektive Sikkerhedstraktats Organisation; fremhæver, at Aserbajdsjans konnektivitetsproblemer med sin eksklave Nakhitjevan bør løses med fuld respekt for Armeniens suverænitet og territoriale integritet;
13. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Republikken Aserbajdsjans præsident, regering og parlament, Republikken Armeniens præsident, regering og parlament, UNESCO's generaldirektør, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, FN og Europarådet.